

Barbara Baczyńska

Szarbia, gm. Skalbmierz, woj.
kieleckie. Stnaowisko 9

Informator Archeologiczny : badania 19, 53-54

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W wyniku przeprowadzonych badań wyróżniono na wzgórzu dwie strefy występowania obiektów prehistorycznych: I/północna krawędź wzgórza, gdzie odkryto palenisko I i 2; II/wschodni stok wzgórza z paleniskami 3 i 4, półszkiełką i depozytem burazynowym. Jak się wydaje obiekty strefy I mogą być nieco starsze i pochodzić ze schyłku epoki brązu.

Teren został udostępniony pod budowę osiedla domków jednorodzinnych. Wszelkie prace ziemne są jednak objęte ciągłym nadzorem archeologicznym. Stacjonarne badania nie będą kontynuowane, mogą być jedynie prowadzone dorywczo prace ratownicze.

Dokumentacja i materiały w MA w Gdańsku.

SANOK-BIAŁA GÓRA
woj. krośnieńskie
Stanowisko 3

patrz
wcześnie średniowiecze

SIEMKOWICE
woj. sieradzkie
Stanowisko 3

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Sieradzu

Badania prowadził mgr Justyn Skowron /autor sprawozdania/.
Finansował WKZ w Sieradzu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko
kultury łużyckiej z końca epoki brązu i okresu halstackiego.

W nawiązaniu do wykopu z ub.r. łącznie przebadano 36 m². Odkryto sześć grobów popielnicowych, z czego trzy w dużym stopniu uszkodzone /rozorane/. Groby grupowały się wokół bruku z kamieni polnych. Rozmiary bruku ok. 150 x 250 cm. Trzy popielnice zachowały się w stopniu nadającym się do rekonstrukcji. Ponadto znaleziono: dwie przystawki - czerpak i niewielki kubek z guzami na brzoścu, szpilę brązową, z główką zwiniętą w naszko oraz grzechotkę glinianą, dwustożkową o wierzchołkach płasko ściętych.

Istnieje nadal poważne zagrożenie stanowiska przez działającą żwirownię oraz rozwój inwestycji budownictwa jednorodzinnego.

Materiały znajdują się w Muzeum Ziemi Wieluńskiej.

Badania będą kontynuowane.

STABOSCIN, gm. Świerczów
woj. opolskie
Stanowisko C

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Opolu

Badania prowadzili: mgr Ewa Maruszak i mgr Klemens Macewicz
/autor sprawozdania/. Finansował WKZ w Opolu. Drugi sezon
badań. Osada ludności kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki
brązu.

Stanowisko jest położone na wydmię, około 300 m na południe od wał, w obrębie intensywnie eksploataowanej płaskowini.

Przebadano najbardziej zagrożony obszar przylegający do krawędzi wybiterska od strony zachodniej /przy drodze polnej/ i od strony południowej, o łącznej powierzchni około 4 arów. Odkryto 108 obiektów. Wyróżniono wśród nich 2 przyziemia budynków mieszkalnych, 5 jam zasobowych, 10 gospodarczych, 9 palenisk oraz kilkadziesiąt jam postępowych. Pozostałe były trudne do określenia.

Podobnie jak w ubiegłym sezonie materiał zabytkowy był bardzo ubogi, ograniczał się prawie wyłącznie do utamków naczyń glinianych. Wyjątek stanowiły mały fragment prawdopodobnie naszyjnika i guziczek, wykonane z brązu.

Zabytki i dokumentację przekazano do Muzeum Śląska Opolskiego.

Przewiduje się kontynuację badań.

SZARHA, gm. Skalbmierz
woj. kieleckie
Stanowisko 9

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Małopolski
w Krakowie

Badania prowadziła mgr Barbara Baczyńska. Finansował WKZ w
Kielcach i IHKM PAN. Szósty sezon badań. Osada i cmentarzysko
kultury mierzanowickiej, ślady osadnictwa kultury bałtyckiej.

Celem prac było odcięcie zasięgu wschodniego i zachodniego badanego w latach ubiegłych cmentarzyska kultury mierzanowickiej /zasięg północny i południowy został objawiony w sezonach 1982 i 1984/. W związku z tym założono trzy wykopy o łącznej powierzchni 4, 5 ara /wykop XIII, XIV, XV/.

Wykop XIII o wymiarach 5 x 40 m, zorientowany E-W połączył wykop VIII w obrębie którego odsłonięto groby z fazy iwanowickiej kultury mierzanowickiej z wykopem VI, w obrębie którego znajdowały się jamy ze słoconymi w nich zwierzętami domowymi. W wykopie XIII odsłonięto cztery obiekty archeologiczne. Trzy z nich były jamami osadowymi. W ich wypełniskach znaleziono nieliczne zabytki archeologiczne, na podstawie których można wiązać jamy z kulturą mierzanowicką. Charakter i wypełnisko jam wskazują na krótki okres ich użytkowania. Czwarty z obiektów okazał się być zniszczonym grobem ludzkim, z którego pozostały tylko fragmenty kości szkieletu i resztki wyposażenia /fragment ozdoby miedzianej, zawieszka z kła dzika i paciorek z kości/.

Wykop XV o wymiarach 5 x 40 m, zorientowany N-S połączony był krótszym bokiem z wykopem XIII i oddalony od wykopu IX /w którym uchwycono zwarty zasięg grobów/ o 5 m. W wykopie tym odsłonięto 12 obiektów: 9 jam i 3 groby. Wszystkie groby były bardzo zniszczone przez orkę. Pozostały z nich fragmenty szkieletów i fragmenty naczyń glinianych. Tylko w jednym z grobów udało się odtworzyć pierwotny układ szkieletu. Wystąpiły one przy ścianie wschodniej wykopu, czyli w najbliższym sąsiedztwie wykopu IX. Układ kości i wyposażenie pozwalają łączyć je z młodszą fazą /faza Szarbia/ kultury mierzanowickiej. Osiem z wymienionych jam to obiekty kultury mierzanowickiej. W ich wypełniskach znaleziono głównie kości zwierzęce, fragmenty ceramiki, wyroby kamienne i krzemienne. W jamie nr 1 znaleziono oprócz typowego materiału osadowego, dwie czaszki ludzkie. Znajdowały się one na obwodzie jamy i nic nie wskazywało na to, aby były tam celowo słocone. Cechą charakterystyczną tych czaszek były sztucznie powiększone otwory potyliczne. Jama o nr 10 odbiegała od pozostałych. W jej wypełnisku składającym się z humusu, popiołu, rozłożonej polepy i drobnych węgielków drzewnych znaleziono bardzo liczny materiał archeologiczny, wskazujący na przynależność tego obiektu do kultury badeńskiej. Jest to druga jama o tym samym charakterze. Poprzednią odkryto w zeszłym roku, wypełnisko jej wskazywało również na ślady pożaru.

Wykop XIII i XV pozwolił dokładnie ustalić zasięg cmentarzyska od strony zachodniej i potwierdził ustaloną wcześniej zasięg południowy. Trzeci z wykopów /XIV/ o wymiarach 5 x 10 m był najbardziej na zachód wysuniętym wykopem. Dzielko go od wykopu V, w którym stwierdzono występowanie grobów, 10 m. W wykopie tym odsłonięto 11 obiektów archeologicznych - jam. Materiał w obiektach był niezbyt liczny, głównie kości zwierzęce, fragmenty ceramiki, wyroby krzemienne i kościane. Obiekty wystąpiły w skomplikowanych układach stratygraficznych. Związane one były z fazą iwanowicką i fazą Szarbia kultury mierzanowickiej.

Dokumentacja i materiał zabytkowy znajdują się w Pracowni Archeologicznej w Igołomii.

ŚLADKÓW ROZLAZŁY, gm. Piątek
woj. płockie
Stanowisko 4

Muzeum Miasta Zgierza

Badania prowadził mgr P. Świątkiewicz z. Finansowało Muzeum Miasta Zgierza. Pierwszy sezon badań. Osada kultury łużyckiej, IV okres epoki brązu oraz cmentarzysko kultury łużyckiej /HaD/.

Stanowisko zostało zlokalizowane w trakcie badań powierzchniowych prowadzonych w ramach AZP w 1983 r. na arkuszu nr 112, 234 mapy w skali 1:10 000 i zarejestrowane pod nr 81. Położone jest na niewysokim garbie terenowym otoczonym od południa bezimiennym ciekłem, a od północy i wschodu nurtem Strugi /Pichny/.

W trakcie badań weryfikacyjno-ratowniczych stwierdzono, iż na kulminacji garbu znajduje się osada kultury łużyckiej z IV okresu epoki brązu. W założonym i wyeksploatowanym wykopie o pow. ok. 9 m² odkryto jamy osadnicze o śr. ok. 50-70 cm i głęb. ok. 30, z których pozyskano 60 fr. naczyń ręcznie lepianych z gliny schudzonej gruboziarnistą domieszką, obnazywanych palcami oraz węgle drzewne. Ponadto z warstwy kulturowej, na treść której składał się głównie piasek o eolicznej genezie pozyskano dalsze 47 fr. naczyń identycznych technicznie i formalnie z wyżej opisanymi.

Ok. 200 m na zachód od osady, na krawędzi wyniesienia zlokalizowano cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej, datowane na okres halstański D. W trzech wyeksploatowanych tu wykopach o łącznej pow. 40 m² ujawniono na głęb. ok. 30-40 cm grób częściowo zniszczony współczesnym wykopem. Pochówek zachował się w postaci skupiska przepaionych kości, wśród których znajdowała się brązowa szpila z główką zwiniętą w uszko i 2 wióry krzemienne, wokół zalegało 47 ułamków naczyń /-n?/. Całość była przykryta brukiem kamiennym. Z warstwy kulturowej wyeksploatowanej w pozostałym odcinku terenu pozyskano dalsze 176 fr. ułamków naczyń, wśród nich fr. kołnierza talerza, fr. cylindrycznej szyjki z przekłutymi otworkami poniżej krawędzi, fr. grubościennego naczynia o chropowatej powierzchni oraz 3 odłupki i 1 wiór krzemiany. Materiał ten pochodził najprawdopodobniej ze zniszczonych grobów.

Materiał i dokumentacja badań znajdują się w Muzeum Miasta Zgierza.

ŚWIECIECHÓW DUŻY
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 3

październik
okres lateński